

Extra raadsvergadering, 4 juni 2013, 19.30 uur

Gemeenteraad

Bij aanvang van de vergadering zijn aanwezig de leden: J.L. van Aert, K. Ajouaou, H.F.J. Bekkers, J.F. Boetzkes, S.J.P.H.A. van de Brug, mevrouw C.H.M. van der Burgt, M. Chahim, J.F.C. Damen, H.M.J.M. van Dijk, M.C.M. Janssen, N. Kaygisiz, mevrouw L.F. Ko, J.F.J. Kuypers, S.W. van Lierop, J.J.A.J.J. Möllmann, T.J. van Mullekom, mevrouw E. Niessen-Noordraven, R.R.J.B. Peters, mevrouw M.T.M. van der Pijl, E.M. Princée, mevrouw A.M. Raaijmakers-van de Pol, M.P.J. Rieter, J.H.J.M. Roefs, L.M.M. Smits, mevrouw J.M.G. Spierings-van Deursen, A. Spruijt, M.A. Tijani, T.J.W. van de Ven, R.L.J.M. Verhoeven, mevrouw H.C.A. Verouden-Berens, P.T.J. Vervoort, M.J.P. Vetjens, E. de Vries, M.G.M. van Wetten, mevrouw N. van der Zanden-van der Weijden en N. Zarroy.

Later ter vergadering komt het lid: mevrouw G.L.C.C. van den Waardenburg.

Aanwezig zijn de wethouders: mevrouw M.M. de Leeuw-Jongejans, mevrouw A.J. van Mierlo en F.P.C.J.G. Stienen.

Afwezig zijn de wethouders: J.B.C.W. van den Heuvel en P.G.M. Tielemans.

VOORZITTER : mevrouw P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel, burgemeester.
GRIFFIER : mr. J.P.T.M. Jaspers.

De VOORZITTER: Dames en heren, leden van de raad en mensen op de publieke tribune! Ik heet u van harte welkom in deze extra raadsvergadering van de gemeente Helmond.

Alvorens wij beginnen met de vergadering, vraag ik om een moment van bezinning.

(Hierna worden door de aanwezigen staande enige ogenblikken van stilte in acht genomen.)

De VOORZITTER: Dames en heren! Wethouder Van den Heuvel is niet aanwezig. Hij heeft vandaag een operatie ondergaan. De operatie is goed verlopen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Mevrouw Van den Waardenburg zal wat later ter vergadering komen.

De VOORZITTER: Dames en heren! De heer Vetjens zal voortaan deel uitmaken van de VVD-fractie. In de volgende raadsvergadering zal ik een voorstel doen om hem in de raadzaal een andere plaats te geven. Ik zal dat voorstel eerst met de fractievoorzitters bespreken.

1. Aanwijzing van een lid als bedoeld in artikel 16 van het reglement van orde 2011.

De voorzitter trekt nummer 14, zodat eventuele hoofdelijke stemmingen zullen beginnen bij de heer Zarroy.

2. Vaststellen ontwerpagenda.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik constateer dat de raad instemt met de ontwerpagenda. De agenda is derhalve vastgesteld.

3. Behandeling van de ingekomen stukken en mededelingen zoals vermeld op de bij deze agenda behorende lijst.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik stel voor om de ingekomen stukken te betrekken bij de bespreking van het onderwerp waarvoor wij vandaag zijn bijeengekomen. De ingekomen stukken staan met dat onderwerp in verband. Ik constateer dat de raad hiermee akkoord gaat.

4. Bespreking naar aanleiding van publicaties in de media over de declaratie van kosten van taxivervoer

door wethouder Tielemans.

De VOORZITTER: Geachte leden van de raad, geacht college, beste inwoners van Helmond en gasten op de publieke tribune! Dit is een moeilijk moment. Een ongewenst moment. Je zou het ook een donkere dag kunnen noemen. Voor het college, voor u als gemeenteraad en zeker voor de inwoners van onze prachtige stad Helmond, een stad waar ik met trots de burgemeester van ben. En dan word je wakker. Helmond in de ban van een integriteitskwestie rondom één van onze collegeleden. Zaterdagochtend, drie pagina's krant rondom het declaratiegedrag van ons college. Declaraties in de jaren 2011 en 2012. Het opvallende en afwijkende declaratiegedrag van wethouder Tielemans wordt onderwerp van gesprek. Onderwerp van integer handelen. Ik schets u het proces.

Als voorzitter van uw raad, als burgemeester van Helmond en als voorzitter van het college ken ik mijn verantwoordelijkheid. Zo'n kwestie vraagt om snel duidelijkheid. Zaterdagochtend vroeg lagen er direct drie verzoeken van collegeleden om een spoedvergadering, drie verzoeken van fracties van uw gemeenteraad om op zeer korte termijn een raadsvergadering uit te schrijven. De kwestie kon niet op zich laten wachten. Er moest duiding komen van hetgeen er aan de hand was, in het belang van de betreffende wethouder, het college, de raad en Helmond. Ik heb ruimte gevraagd aan mijn collegeleden om een een-op-een gesprek met wethouder Tielemans. Zijn verhaal, zijn uitleg was voor mij belangrijk om in de beeldvorming en het verdere proces mee te nemen. Ik heb die ruimte gekregen. De hele zaterdagmiddag heb ik gesproken op mijn kantoor met wethouder Tielemans. Op zijn uitdrukkelijke verzoek is ook wethouder Van den Heuvel aanwezig tijdens dit gesprek. Dit was niet de afspraak; daarom heb ik gezegd dat als ik het zou melden als ik op enig moment de behoefte zou voelen om met wethouder Tielemans het gesprek alleen verder voort te zetten. Dat is niet aan de orde geweest. Wij beëindigen het gesprek met de afspraak een en ander te laten bezinken en er zondagochtend op terug te komen. Ik meld mijn overige collegeleden dat het gesprek heeft plaatsgevonden - let wel, ik heb niets verteld over de inhoud ervan - en vraag weer ruimte om er snel op terug te mogen komen.

Zondagochtend heb ik telefonisch een gesprek met wethouder Tielemans. Zonder op de inhoud in te gaan, kan ik u mededelen dat dit een heel ander gesprek was dan zaterdag. Dit was het moment om met het college de ontstane situatie te bespreken en om 30 uur na het eerste verzoek een collegevergadering te houden. Ik schrijf een collegevergadering uit voor 15.00 uur zondagmiddag. Snel werd duidelijk dat wethouder Tielemans en wethouder Van den Heuvel niet zouden komen opdagen. Ik heb wethouder Van den Heuvel gebeld en vriendelijk doch dringend gevraagd om samen met wethouder Tielemans wel te komen. Het was voor het college belangrijk om voltallig de ontstane situatie te bespreken. Zoals ik eerder zei, vroeg de kwestie om duiding, niet in de laatste plaats richting uw gemeenteraad.

In de collegevergadering van zondagmiddag 2 juni jl. werd snel duidelijk dat de aanwezige wethouders afstand namen van het declaratiegedrag van wethouder Tielemans. De interpretatie van de in het verleden gemaakte afspraken. De uitleg daarvan. Het gebruik. Met name de privétaxiriten midden in de nacht vanuit een café is nimmer de duiding geweest van de afspraken. Het college kwam unaniem tot het oordeel om afstand te nemen van dit gedrag. Het college was niet eerder op de hoogte van het declaratiegedrag van wethouder Tielemans. De gemeentesecretaris wel. De gemeentesecretaris is zondagmiddag ook aanwezig bij de ingelaste collegevergadering. Hij bevestigde dat het in de krant geschetste beeld overeenkomt met het beeld dat hij vanuit de administratie had. Hij heeft daar wethouder Tielemans al eerder op aangesproken. Letterlijk: Wethouder, uw declaratiegedrag wijkt ernstig af van dat van de andere collegeleden.

Wethouder Tielemans verwijst naar de gemaakte afspraken. Ter verifiëring maakt de gemeentesecretaris ook melding van dit afwijkend declaratiegedrag bij mijn voorganger, burgemeester Jacobs. "Dit is binnen de afspraken", werd hem medegedeeld. Hiermee is de zaak af.

Achteraf, zo verklaarde de gemeentesecretaris, had hij het voor de derde maal kunnen aankaarten en wel op de voltallige collegezaal. Dat is niet gebeurd. Ik begrijp de verklaring van de gemeentesecretaris. Maar de betrokken wethouder en de toenmalige burgemeester zijn hierin volledig verantwoordelijk. Dit is de bestuurlijke werkelijkheid. De overige collegeleden wisten dus niets van wat zaterdag naar buiten is gekomen. Hun verklaring van afgelopen vrijdag dat er binnen spelregels is gehandeld, is hierop gebaseerd, op hun eigen interpretatie van de gemaakte afspraken. Er worden geen privé zaken gedeclareerd. Niet op de interpretatie van wethouder Tielemans. Daarna is een en ander in een stroomversnelling gekomen. Nog diezelfde avond dient wethouder Tielemans zijn ontslag in en zegt SDOH-D66-HB het vertrouwen op in de coalitie.

Dames en heren, het gaat hier om integer gedrag. Discussie over vergoeding is nooit helemaal uit te sluiten. Regels en afspraken bieden bij dat soort afwegingen houvast, maar zoals in de Handreiking Integriteit van

de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is gesteld, is absolute duidelijkheid niet te geven. Ik citeer: "In situaties waarin sprake is van een grijs gebied zal de bestuurder extra alert moeten zijn, extra zorgvuldig moeten nagaan of een en ander past binnen de regels, en hierover open communiceren." Vanaf 1 januari 2013 worden de declaraties van het college gepubliceerd op de website. Wij communiceren hier transparant over. Onze gedragscode integriteit is momenteel onderwerp van gesprek. Het college heeft eind juni een integriteitssessie, en een dergelijke sessie heb ik ook met u als gemeenteraad. Vanaf 1 januari 2014 zal in de Gemeentewet expliciet de verantwoordelijkheid van de burgemeester voor integriteit worden opgenomen. Wij hebben hier niet op gewacht, wij zijn direct met u aan de slag gegaan. Integriteit staat hoog op de agenda.

Beste gemeenteraadsleden, ik betreur de ontstane situatie. Ik heb de gang van zaken openlijk met u gedeeld.

Het is nu aan u. U moet beoordelen of er juist is gehandeld en of de juiste afwegingen zijn gemaakt, maar bovenal moet u aan de inwoners van Helmond duidelijk maken hoe u de stad gaat besturen. Een stad waar ik als burgemeester apetrots op ben. Een stad die recht heeft op een transparant en integer overheidsbestuur. Een stad die een gemeenteraad verdient die haar verantwoordelijkheid neemt. Ik wens u veel wijsheid toe.

Ik vraag de bode om de zojuist door mij afgelegde verklaring op schrift uit te delen onder de aanwezigen. Is het nodig om naar aanleiding van deze verklaring de vergadering kort te schorsen?

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Wij willen graag dat de vergadering wordt geschorst.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik zal de vergadering kort schorsen.

De VOORZITTER schorst daarop de vergadering.

(Tijdens de schorsing komt mevrouw Van den Waardenburg ter vergadering.)

Na heropening van de vergadering spreekt de VOORZITTER als volgt:

Dames en heren! Alvorens wij met de vergadering doorgaan, wil ik aangeven wat exact de huidige status is van het college. Eén wethouder, wethouder Tielemans, heeft zijn ontslag ingediend en heeft per direct zijn portefeuille ter beschikking gesteld. De SDOH-D66-HB-fractie heeft haar steun aan de coalitie ingetrokken. De wethouders Van den Heuvel, De Leeuw, Van Mierlo en Stienen hebben een ongewijzigde status. Zij zijn wethouder. Wethouder Van den Heuvel maakt deel uit van het college. Hij is door de gemeenteraad benoemd op voordracht van de SDOH-D66-HB-fractie. Deze fractie heeft haar deelname en steun aan de coalitie opgezegd. Wethouder Van den Heuvel verbindt daaraan vooralsnog geen consequenties. Een wethouder die zijn of haar ontslag indient, gaat exact binnen een maand met ontslag of zoveel eerder een nieuwe wethouder is benoemd. De uiterste datum voor de heer Tielemans is 2 juli 2013. Zijn portefeuille heeft hij beschikbaar gesteld. De verdeling van deze portefeuille wordt met onmiddellijke ingang onderling geregeld tussen de overgebleven collegeleden.

Er is nu een minderheidscollege van de fracties van VVD en CDA. Er zijn vier wethouders, respectievelijk één van de VVD-fractie, twee van de CDA-fractie en één van de SDOH-D66-HB-fractie. Het college is niet gevallen. Er is niemand demissionair.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik wil graag in uw betoog een kleine correctie aanbrengen. Ik ben blij dat u zich zo goed hebt voorbereid. Dat is natuurlijk terecht, wij mogen dat van het college verwachten. Wij leven echter in een duaal stelsel. Dat weet u. Hetgeen u allemaal te berde brengt, heeft voor de raadsleden een te hoog niveau. Wat u zegt, geloof ik meteen. Wethouder Van den Heuvel maakt nog steeds deel uit van het college. Wij hebben het vertrouwen in de coalitie opgezegd, maar wethouder Van den Heuvel mag van het college deel blijven uitmaken. Wij beschikken echter over een e-mailbericht van de heer Marneffe. Daarin staat een andere uitleg dan die welke u ons zojuist hebt gegeven.

De VOORZITTER: De uitleg die ik de raad zojuist heb gegeven, is door de raadsgriffier gecheckt en is conform de Gemeentewet. Als u bedoelt dat een wethouder demissionair kan zijn, dan is dat niet conform de Gemeentewet. Als u de situatie wil vergelijken met een demissionair kabinet, dan moet u zich de vraag stellen wanneer een kabinet demissionair is. Helaas heb ik daarmee ervaring. Een kabinet is demissionair

als de ministers hun ontslag hebben ingediend en het kabinet vervolgens een demissionaire status krijgt. Dat is nu niet aan de orde. De duiding die ik heb gegeven, is conform de Gemeentewet. Wij gaan thans over tot de beraadslagingen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! De SDOH-D66-HB-fractie vindt dat bestuurders integer moeten handelen en bereid moeten zijn om hun integriteit onafhankelijk te laten onderzoeken. Zij moeten zich van hun integriteit publiekelijk rekenschap geven.

Wij hebben zaterdagochtend jl. kennisgenomen van de berichtgeving in het ED over het declaratiegedrag van wethouder Tielemans. De berichtgeving is onder andere gebaseerd op het interview dat wethouder Tielemans vrijdagmiddag jl. in aanwezigheid van zijn voorlichter heeft gegeven. Daarin is de afspraak genoemd die het college heeft gemaakt over het declareren van vervoerskosten. Een bestuurder is 24 uur per dag in beeld en heeft een voorbeeldfunctie. Daarom hebben dit college en eerdere colleges afgesproken om als het nodig is de taxipas te gebruiken. Ook is afgesproken met de taxipas verstandig om te gaan. In het interview zijn drie vragen blijven liggen, waaronder de vraag over de rechtmatigheid van het declaratiegedrag van wethouder Tielemans. Wethouder Tielemans heeft via de voorlichter van de afdeling Communicatie de overige collegeleden vragen gesteld over de wijze waarop hij met de taxipas is omgegaan. Zowel wethouder De Leeuw als wethouder Van Mierlo heeft gezegd met het declaratiegedrag van wethouder Tielemans akkoord te gaan. Wij waren derhalve meer dan onaangenaam verrast toen wij zaterdagmiddag om 12.16 uur – zes uur nadat het genoemde artikel is gepubliceerd – de volgende Tweet van wethouder De Leeuw lazen: "Margreet de Leeuw @MargreetdeLeeuw 1 juni Op kosten Helmond naar café ... #ED @JohnGraat @Hansvdven1965 Dit gedrag is zeer schadelijk voor ons als College en onze stad".

Wij weten niet hoe wij deze tweet moeten plaatsen in het licht van het akkoord gaan met het declaratiegedrag van wethouder Tielemans door de wethouders Van Mierlo en De Leeuw. Wij zouden hierop graag een reactie van wethouder De Leeuw willen krijgen.

Vervolgens hebt u, burgemeester, een gesprek gevoerd met wethouder Tielemans, waarbij ook wethouder Van den Heuvel aanwezig was. Wij hebben begrepen dat dit een constructief gesprek was waarin geen oordeel werd geveld over de handelwijze van wethouder Tielemans. Tijdens dit gesprek moet het u duidelijk zijn geweest dat de heer Tielemans er volledig doorheen zat. Hij was volledig stuk. In zo'n situatie is rust geboden. Toch hebt u voor zondagmiddag jl. te 15.00 uur een nieuwe collegevergadering belegd. Wethouder Van den Heuvel heeft u verzocht om dit overleg maandagochtend vroeg te laten plaatsvinden, om wethouder Tielemans de gelegenheid te geven om zichzelf vóór de vergadering enigszins te herpakken. Wethouder Van den Heuvel zelf had zondagmiddag verplichtingen bij de voorstelling Jazz in Catstown. Aan dit verzoek hebt u geen gehoor gegeven. U hebt de wethouders Van den Heuvel en Tielemans uitdrukkelijk gesommeerd om op zondagmiddag jl. in de collegevergadering aanwezig te zijn. U hebt daaraan toegevoegd dat u het publiek zou maken als zij niet zouden komen. Als dit niet correct is, horen wij dat graag van u.

Vlak vóór 15.00 uur op dezelfde zondagmiddag heeft wethouder Tielemans u een e-mailbericht gestuurd waarin stond dat hij mede namens wethouder Van den Heuvel graag bereid was tot overleg met het college. Hij stelde voor om de volgende ochtend een ingelaste vergadering te beleggen, desnoods om 7.30 uur. Hij meldde voorlopig bereid te zijn om als wethouder terug te treden als door de rekenkamer onderzoek zou worden gedaan naar de rechtmatigheid van de in het ED genoemde taxideclaraties. Naar de mening van de wethouders Tielemans en Van den Heuvel zou dat onderzoek vrij snel kunnen plaatsvinden, nog voor de behandeling van de voorjaarsnota 2013. Als de zorgvuldigheid van het onderzoek volgens de onderzoekers meer tijd zou vergen, zou volgende week een extra raadsvergadering kunnen worden belegd. Op basis van de uitkomst van het genoemde onderzoek zouden het college en de ondertekenaar van het e-mailbericht bestuurlijke politieke conclusies kunnen trekken. Zij zouden aan de gemeenteraad verantwoording moeten afleggen. Hangende het onderzoek zouden collegeleden zich moeten onthouden van publieke uitlatingen via de sociale media om de eenheid van het bestuur en het beleid te waarborgen. Tot zover de inhoud van dit door de heer Tielemans ondertekende e-mailbericht.

Helaas hebben u en de overige collegeleden wethouder Tielemans niet de ruimte gegeven om zich te herpakken. Willens en wetens is op het genoemde e-mailbericht niet gereageerd. De vergadering is doorgezet. Waarom deze haast? Waarom hebt u als primus inter paris van het college deze lijn gekozen? Het is een lijn zonder wederhoor. Waarom hebt u geen contact gezocht met de wethouders Tielemans en Van den Heuvel alvorens naar de raad en de pers te gaan?

In onze democratische staat is het een groot goed dat iedere burger zijn mening kan en mag geven. Daarom is het minste dat wij van het college mogen verwachten, dat het zijn oordeel velt op grond van het principe hoor en wederhoor, zeker als er een collega mee is gemoeid.

De SDOH-D66-HB-fractie is daarom tot de conclusie gekomen dat een meerderheid van het college geen vertrouwen heeft in de huidige samenstelling van het college. Dat is voor ons de aanleiding geweest om de deelname en de steun aan de coalitie op te zeggen.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Ik begrijp uit het betoog van de heer Smits dat hij zich vooral veel zorgen maakt over de gevolgde procedure. Ik ben tegelijkertijd erg benieuwd naar wat de SDOH-D66-HB-fractie vindt van het gedrag van de betreffende wethouder.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! De heer De Vries heeft niet goed geluisterd, in het bijzonder niet naar het laatste deel van mijn verhaal. Iemand wordt pas veroordeeld als het duidelijk is dat hij of zij iets verkeerd heeft gedaan. Daarbij horen procedures en onderzoeken. Wat verkeerd is gegaan, moet boven water komen. In dit geval is door veel mensen te snel en publiekelijk gereageerd op het artikel in het ED.

De heer DE VRIES (SP): De heer Smits vindt dat alle reacties die zijn gegeven ...

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Men hoort mij niet zeggen dat alle reacties verkeerd zijn geweest. Ook ik heb een reactie gegeven. Ik heb gezegd – ik herhaal dat – dat de heer Tielemans de schijn tegen zich heeft.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! De heer Smits zegt dat de SDOH-D66-HB-fractie haar steun en deelname heeft stopgezet. Ik begrijp van ...

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): De heer De Vries luistert niet goed ...

De heer DE VRIES (SP): Ik heb de heer Smits horen zeggen dat hij zijn steun en bijdrage aan het college heeft opgezegd. De burgemeester heeft zojuist gezegd dat wethouder Van den Heuvel nog steeds deel uitmaakt van het college. Is de heer Smits voornemens om zijn vertrouwen in wethouder Van den Heuvel op te zeggen? Daarmee zou hij zijn uitspraak duidelijk maken.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Misschien had de heer De Vries die vraag beter aan wethouder Van den Heuvel kunnen stellen. Die is echter niet aanwezig.

De heer DE VRIES (SP): De SDOH-D66-HB-fractie is aan zet.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Ik ben fractievoorzitter van de SDOH-D66-HB-fractie. Wij hebben de heer Van den Heuvel aangewezen om als wethouder in het college zitting te nemen. Hij heeft besloten om voorlopig wethouder te blijven.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Wat bedoelt de heer Smits precies met de woorden dat hij het vertrouwen en de deelname aan het huidige college heeft opgezegd?

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Naar aanleiding van de verklaring van de burgemeester is het ons duidelijk geworden dat er in het college geen eenheid meer is. Mede om die reden heeft de heer Tielemans vrijwillig afstand gedaan van zijn wethouderschap.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Het college heeft erkend dat het feitenrelaas in het ED klopt. Hoe denkt de heer Smits daarover?

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Uit onderzoek moet blijken of het door de heer Boetzkes genoemde feitenrelaas klopt. De heer Boetzkes weet net zo goed als ik dat niet alle artikelen in het ED waar zijn.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Mag ik daaruit concluderen dat hij het antwoord van het college

onvoldoende vindt?

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dat is een terechte conclusie.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! De heer De Vries heeft zelf in de krant het verhaal bevestigd. Derhalve is geen onafhankelijk onderzoek nodig.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! De heer De Vries vestigt telkens de aandacht op een krantenartikel. Dat doen wij niet.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Ik zie dat de heer Tielemans in het krantenartikel bevestigt dat de genoemde declaraties hebben plaatsgevonden. Ik mag dan aannemen dat dit ook voor de heer Smits een feit is.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dat staat voor mij niet vast. De heer De Vries wijst op een artikel dat door een journalist is geschreven. Wij vinden dat de waarheid absoluut boven water moet komen. In onze fractie staat het begrip "integriteit" heel hoog in het vaandel.

Mevrouw VEROUDEN-BERENS (HH): Voorzitter! Onze eerste vraag was of de burgemeester kan aangeven of het genoemde krantenartikel juist is en of de daarin genoemde zaken duidelijk zijn weergegeven. De burgemeester zegt dat het beeld dat het artikel weergeeft juist is. Bestrijdt de heer Smits de opvattingen van het college omdat het college geen onderzoek heeft gedaan?

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): In de vraag van mevrouw Verouden ligt het antwoord besloten.

Mevrouw VEROUDEN-BERENS (HH): De heer Smits zegt dat het college conclusies trekt voordat het onderzoek heeft gedaan.

De heer BOETZKES (PvdA): De heer Smits is het niet eens met de conclusies die het college uit het genoemde krantenartikel trekt.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Anders zouden wij zondagavond dat besluit niet hebben genomen.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Was het domheid of was het hooghartigheid van de heer Tielemans dat hij dacht dat een wethouder van Helmond zich een dergelijk declaratiegedrag kan veroorloven? Domheid kan het eigenlijk niet zijn. Ik ken de heer Tielemans als een intelligente man met een grote dossierkennis. Dat hij niet wist dat een dergelijk declaratiegedrag niet kan worden getolereerd, kan ik niet geloven. Het moet derhalve hooghartigheid zijn geweest. Hij moet het idee hebben gehad dat hij ermee weg zou kunnen komen. Als de journalist van het ED hem confronteert met de feiten, probeert hij die goed te praten. Hij heeft daarop gezegd dat hij 24 uur per dag wethouder is en dat hij wel eens mensen tegenkomt die bestuurlijk van belang zijn. Hij was zich, ik citeer, "van geen schuld bewust". Voor iemand die zich van geen schuld bewust is, is het vreemd dat zijn gedrag per 1 januari 2013 abrupt stopt. Is dat toeval, of kwam dat doordat het gestelde in de motie van de SP-fractie, die wordt gesteund door een meerderheid van de raad, op 1 januari 2013 is ingegaan? Deze motie bepaalt dat alle declaraties van het college voortaan moeten worden gepubliceerd. Ik vermoed dit laatste.

De SP-fractie kan niet anders dan concluderen dat de wethouder over de grens is gegaan, ook al zouden door het college afspraken zijn gemaakt – ik kom daarop later terug – en ook al heeft hij naar eigen zeggen de regels nageleefd. Een wethouder draagt als publiek persoon zelf de verantwoordelijkheid om zich altijd af te vragen hoe zijn handelen in de samenleving valt en of hij, als hij iets declareert, dat kan uitleggen. Had hij zich deze moeite genomen, dan had hij snel antwoord gekregen. Als in het college was afgesproken dat elke taxirit kon worden vergoed, ook al ging het om privébezoek aan de kroeg, dan was dat, als het aan mij lag, in de eerstvolgende collegevergadering het eerste agendapunt geworden.

De heer VAN DIJK (SDOH-D66-HB): Voorzitter! De heer De Vries zegt dat de heer Tielemans als wethouder taxiritten naar de kroeg heeft gedeclareerd. Echter, als de wethouder in het centrum van de stad een zake-

lijke afspraak heeft gemaakt en hij zich door de taxi bij de kroeg heeft laten afzetten en pas daarna naar zijn afspraak is gegaan, hoe moet ik de declaratie dan zien? Hij declareert dan een taxirit naar de kroeg terwijl het om een zakelijke afspraak gaat.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Hij heeft 184 taxiritten gedeclareerd. Misschien dat daarvan tien een zakelijke afspraak betreffen. Dat zou kunnen.

De heer VAN DIJK (SDOH-D66-HB): Hoe weet u dat?

De heer DE VRIES (SP): Ik ken de gehele strekking niet.

De heer VAN DIJK (SDOH-D66-HB): Precies. Waarom zegt u dan dat de heer Tielemans hooghartig was? Ook de heer De Vries heeft het onderzoek niet afgewacht. Ook hij gaat gissen. Dat is precies waar het nu om gaat. Er moet worden uitgezocht hoe de zaak in elkaar zit. Pas als dat is gedaan, kan men een oordeel vellen.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Ik gis niet. Ik baseer mij op de krant waarin de heer Tielemans zelf uitspraken doet. Hij legt zelf uit wat er aan de hand is. Aan de hand daarvan concludeer ik dat de declaraties privétaxiritten naar de kroeg betroffen en niets anders.

Ik ben benieuwd of er concrete afspraken over declaraties zijn gemaakt. De SP-fractie heeft geprobeerd om via het indienen van vragen daarover duidelijkheid te krijgen. Ik vond het antwoord op die vragen teleurstellend. Gezien het belang van deze discussie hoopte ik dat het college bereid was om alle openheid van zaken te geven. Ik vond de beantwoording echter vrij summier.

In haar verklaring licht de burgemeester een tipje van de sluier op, maar veel vragen blijven onbeantwoord. Ik begrijp uit de verklaring van de burgemeester dat de gemeentesecretaris de integriteitscode heeft gevolgd en deze zaak al bij de vorige burgemeester heeft aangekaart. De vorige burgemeester zou daarmee echter niets hebben gedaan. Sterker nog, de vorige burgemeester zou hebben gezegd dat het wel goed was. Wij weten echter niet zeker of hij dat heeft gezegd. Dat blijft gissen. Vervolgens hebben noch de vorige burgemeester, noch de gemeentesecretaris deze zaak bij het college op tafel gelegd. Dat had wel gekund. Waarom is dat niet gebeurd? Ging het eigenlijk wel alleen om taxiritten? Zit er misschien nog meer in het vat? Wij weten het niet.

Ik vind het ernstig dat onze vragen dermate gemakkelijk worden afgedaan. Dat wekt de indruk dat er iets te verbergen valt en dat er fouten zijn gemaakt waarvoor niemand de verantwoordelijkheid op zich durft te nemen. Wij moeten dat niet in de lucht laten hangen. Het is het gesprek van de dag, zowel op straat als op het internet. Zonder openheid is het gehele stadsbestuur verdacht en loopt het vertrouwen van de burger in de politiek opnieuw een deuk op. Ik dacht dat hier altijd is geroepen dat wij dat moeten zien te voorkomen.

Als het college onze fractie niet méér duidelijkheid kan geven dan het tot nog toe heeft gedaan, dan stellen wij de raad voor dat wij deze duidelijkheid zelf gaan zoeken. De SP-fractie zal dan een motie indienen die oproept om een raadsonderzoek te doen en een onderzoekscommissie in te stellen die de gang van zaken omtrent de declaraties nader zal onderzoeken. Eén ding staat voorop: van deze cultuur, waar het schijnbaar mogelijk en volgens een enkele wethouder zelfs gangbaar is om dit soort declaraties te doen, wil mijn fractie af. Ik vraag het college wat het zal doen om dat te bereiken.

Hoe nu verder? Zondagmiddag jl. namen de overige collegeleden afstand van het gedrag van wethouder Tielemans. Zondagavond jl. zei de SDOH-D66-HB-fractie het vertrouwen op in de coalitie. Op maandag jl. diende wethouder Tielemans zijn ontslag in. Ik begrijp dat dit al op zondag jl. is gebeurd. Het college kan dus niet langer rekenen op een meerderheid in de raad. Landelijk zouden er nieuwe verkiezingen zijn gekomen, maar in gemeenten kan dat niet. Wij zullen het probleem met de huidige samenstelling van de raad moeten oplossen. Wat de SP-fractie betreft, hoeft dat allemaal niet zo ingewikkeld te zijn. Er is een coalitieprogramma. De fracties die dat hebben ondertekend, zullen niet plotseling op allerlei dossiers van standpunt veranderen. Technisch gezien is er nog steeds een meerderheid. Er is nog steeds een college; een groot deel daarvan is intact. Het lijkt mij logisch dat de resterende fracties, CDA en VVD, zullen bekijken of zij voor de resterende tijd, tot aan de verkiezingen, in de raad voldoende draagvlak kunnen vinden voor dit programma of voor de belangrijkste onderdelen daarvan.

Wij hebben weinig zin in het formeren van een nieuw college, omdat het nog maar een ongeveer halfjaar duurt voordat er nieuwe verkiezingen zijn. Over een maand begint het zomerreces. In oktober en november

wordt de begroting behandeld. Wij weten allemaal dat bij de behandeling van die begroting de verkiezingen eigenlijk al zullen zijn begonnen. Grote politieke knopen zullen niet worden doorgehakt, want die worden doorgeschoven tot na de verkiezingen.

Met de benoeming van nieuwe wethouders komt er een forse nieuwe kostenpost bij. Deze wethouders krijgen vanaf begin volgend jaar wachtgeld. Na drie maanden dienst hebben zij al recht op twee jaar wachtgeld. Dat betekent per wethouder minstens € 100.000,- à € 150.000,- aan extra kosten. Omdat de gemeentelijke financiën niet erg rooskleurig zijn, lijkt mij dat ongewenst. De SP-fractie stelt daarom voor dat de fracties van CDA en VVD, als zittende collegepartijen, het voortouw nemen en een aantal punten opstellen waaraan in deze raadsperiode nog moet worden gewerkt. Ze zoeken daarvoor steun, desnoods in wisselende samenstelling. Het resterende college gaat daarmee aan de slag. De SP-fractie is bereid om daarover mee te praten en denken, hoewel ze beseft dat ze wat een aantal punten betreft op standpunten staat die ver van die van het college afliggen. Tot daarover meer duidelijkheid zal zijn, heeft het weinig zin om een voorjaarsnota te behandelen. De steun aan de voorjaarsnota is door de SDOH-D66-HB-fractie ingetrokken. Onze prioriteit is nu om snel een stabiel bestuur te formeren dat tot de komende verkiezingen vooruit kan. Dit punt moet het eerst worden uitgewerkt. De afspraken die daarover worden gemaakt, moeten worden meegenomen bij de uitwerking van de begroting. Dan behandelen wij die na het zomerreces. Dan is alles toch nog op tijd af.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie heeft kennisgenomen van het krantenartikel van zaterdag jl. en is daarvan geschrokken. Het aanzien van de politiek is geschaad. Helmond is landelijk negatief in het nieuws gekomen, terwijl wij juist aan een positief imago bouwen. Het vertrouwen van de burger in de politiek is momenteel op een dieptepunt aanbeland. Eén van de oorzaken daarvan is de graaicultuur en het old boys network waarin bestuurders elkaar de hand boven het hoofd houden. De politici hebben de taak om het vertrouwen te herstellen. Dat kan alleen als bestuurders integer handelen. De CDA-fractie neemt nadrukkelijk afstand van het gedrag van een bestuurder die niet integer is. Daarbij maakt het niet uit wat de hoogte is van het gedeclareerde bedrag of het aantal declaraties dat is ingediend. Het handelen van een bestuurder dient onberispelijk te zijn. De CDA-fractie zal niet meewerken en zelfs afstand nemen van een bestuurscultuur waarin integriteit niet langer de maat is. Daarvoor dient iedere bestuurder de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Hij of zij is daarvoor eerst en vooral zelf verantwoordelijk. Het gedrag van de heer Tielemans is niet integer te noemen. De CDA-fractie heeft met instemming kennisgenomen van de verklaring van het college. De heer Tielemans is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen gedrag. Deze verantwoordelijkheid kan niet buiten hemzelf worden gezocht. De CDA-fractie zal instemmen met het ontslag van wethouder Tielemans.

De vraag is nu: hoe moeten wij verder? Het staat voor de CDA-fractie vast dat het een moeilijke opgave zal zijn om voor de resterende negen maanden van deze raadsperiode een nieuw college te vormen. Echter, de stad dient wel te worden bestuurd. Er zijn voldoende dossiers die nog moeten worden behandeld. Graag wil de CDA-fractie voorstellen om een informateur aan te stellen. Deze informateur krijgt de opdracht om verkenningen uit te voeren naar mogelijke oplossingen van de ontstane situatie. Daartoe dienen gesprekken te worden gevoerd met alle raadsfracties. Wij willen de burgemeester verzoeken om het aanstellen van een informateur voor te bereiden en nader te bespreken met de fractievoorzitters. Wij verzoeken het huidige college om in de tussentijd de lopende zaken waar te nemen.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Het verkennen of er mogelijkheden zijn, is een interessante gedachte, maar is de heer Van Wetten het met mij eens dat de tijd daarvoor krap bemeten is? Dadelijk begint het zomerreces, daarna moet de begroting worden behandeld en voor wij het weten, zijn de verkiezingen aan de orde. Dan is alles wat is afgesproken alweer oud papier.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! Met ons voorstel proberen wij om iedereen in de raad te horen. Ook het voorstel van de heer De Vries is interessant en zal daarbij moeten worden betrokken. Wij leven echter in een tijd die snel gaat en waarin besluiten moeten worden genomen. Daarom lijkt het ons gepast om verkenningen te laten uitvoeren naar hoe wij moeten verdergaan tot aan de verkiezingen in 2014. Wat ons betreft, kan dat op zeer korte termijn gebeuren.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Als ik de heer Van Wetten goed heb beluisterd, heeft hij gezegd dat het moeilijk zal zijn om heel snel een nieuw college te formeren. Waarop baseert hij dat?

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! De huidige situatie is voor Helmond nieuw. Gelukkig maken wij niet elke bestuursperiode mee dat een wethouder opstapt of dat het college valt. De heer De Vries geeft terecht aan dat wij snelheid zullen moeten maken, maar voor ons ligt een aantal moeilijke opgaven. Daarom stel ik voor om een informateur te benoemen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik ben even de weg kwijt. U stelt dat het college nog steeds in functie is, maar de heer Van Wetten stelt dat het college is gevallen.

De heer VAN WETTEN (CDA): Nee, de heer Smits heeft niet goed geluisterd. De laatste zin die ik heb uitgesproken, luidt: "Wij verzoeken het huidige college om in de tussentijd de lopende zaken waar te nemen."

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dat is prima. Dat ben ik met de heer Van Wetten eens. Ik meen echter te hebben gehoord dat u zei dat het college is gevallen. Ik heb dat duidelijk gehoord.

De heer VAN WETTEN (CDA): Nee hoor, ik heb dat niet gezegd. Als ik dat heb gezegd, was het een slip of the tongue.

De heer VAN AERT (Trots): Voorzitter! Hoe heeft het in Godsnaam zo lang kunnen gebeuren? Natuurlijk moet een wethouder het verschil weten tussen privé en zakelijk. Wethouders zijn per definitie geen domme mensen, maar als het declaratiegedrag al jarenlang wordt goedgekeurd, is er iets mis in het ambtelijke apparaat. Natuurlijk is iemand altijd zelf verantwoordelijk voor zijn of haar gedrag, maar ambtenaren hebben een controlerende taak en moeten iemand aanspreken op zijn of haar declaratiegedrag als dat niet overeenkomt met de afgesproken regels. Echter, ik heb zojuist vernomen dat dit is gebeurd. Toch overwegen wij in samenwerking met de fracties van SP en Helmond Aktief een motie in te dienen waarin wij vragen te onderzoeken hoe het heeft kunnen gebeuren dat declaraties voor privé zaken van het college zijn afgetekend.

De heer VAN DIJK (SDOH-D66-HB): Voorzitter! De heer Van Aert zegt dat dit is gebeurd, maar ik wil duidelijk maken dat alleen wordt gezegd dat dit is gebeurd. Ik kan vanuit zeer betrouwbare bron vermelden dat dit niet is gebeurd.

De heer VERHOEVEN (GL): Voorzitter! Voor zover wij hebben begrepen, heeft ex-wethouder Tielemans zelf aangegeven hoe de situatie is. Daar is geen speld tussen te krijgen. Men moet ophouden met dat flauwe geneuzel. Wij moeten doorgaan met de discussie over hoe wij de toekomst tegemoet zullen gaan.

De heer VAN DE VEN (SDOH-D66-HB): Dit heeft niets met flauw geneuzel te maken. Het gaat om de feiten. Als wordt verklaard dat Peter Tielemans over zijn declaratiegedrag een gesprek heeft gevoerd met de heer Marneffe, dan is dat niet waar.

De heer VAN AERT (Trots): Voorzitter! Daarom willen wij dat een onderzoek wordt ingesteld naar het declaratiegedrag en naar de declaraties die zijn ingediend.

Al met al vinden wij dit een zeer vervelende zaak. Er zijn alleen maar verliezers. Het college en de raad worden in diskrediet gebracht. Het college staat op springen. Er is een kundige wethouder weg.

Wij hopen dat vandaag verstandige beslissingen worden genomen en dat hetzelfde nooit meer kan gebeuren. Wij vragen of de regels voor de vergoedingen opnieuw kunnen worden bekeken en waar nodig kunnen worden aangepast.

Over hoe het verder moet met het college, neemt de raad vanavond een besluit, nadat alle fracties hebben gesproken. Wij hebben gevraagd om de vergadering over de voorjaarsnota 2013 te verplaatsen tot er meer duidelijkheid is. Wij hebben daarop nog geen antwoord gekregen.

De heer VAN MULLEKOM (HA): Voorzitter! Een wethouder neemt regelmatig een taxi. Het college zit in een ambulance. De raadsfracties gaan op ziekenbezoek. De stad wordt even niet bestuurd. De behandeling van de voorjaarsnota 2013 is stilgelegd. Mag ik zo de situatie van de afgelopen dagen samenvatten?

De HA-fractie heeft een aantal punten van zorg en zal commentaar geven op de situatie waarin de stad is beland. Hoe breekbaar kan een coalitie zijn als blijkt dat wat de sterkste schakel van de ketting leek te zijn, uiteindelijk de zwakste schakel is? Een wethouder met aanzien leek het met de regels van integriteit niet zo nauw te nemen. Hij vertoonde een overdreven declaratiegedrag ten koste van de gemeente. Dat kan de burger in deze tijd niet worden uitgelegd.

De reactie van het college hierop was positief. Na uw aantreden als burgemeester is gebleken dat uw ambtsketen sterk genoeg is om uw integriteit in het college te borgen. Dat is hoopgevend voor de toekomst. Bepaald niet hoopgevend is dat de gelegenheidscoalitie de SDOH-D66-HB-fractie door de stellingname van de meerderheid van het college breekt met haar verantwoordelijkheid om de stad voor de rest van deze raadsperiode te besturen. Heeft deze fractie geen mening over deze declaratieaffaire? Is de SDOH-D66-HB-fractie het niet eens met de meerderheid van het college? Is de SDOH-D66-HB-fractie met mij van mening dat de stad ook in de laatste maanden voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen moet worden bestuurd en dat een deugdelijke begroting moet worden vastgesteld op basis van regels die de raad bij de behandeling van de voorjaarsnota 2013 zal vaststellen? Of heeft de SDOH-D66-HB-fractie geen bekwame opvolger om wethouder Tielemans op te volgen? Of meent de SDOH-D66-HB-fractie in haar arrogantie dat Helmond rijmt op Roermond?

Volgens de HA-fractie zijn er twee oplossingen. De eerste is dat er nieuwe besprekingen komen waarbij een of meer partijen aanhaken bij de restanten van de coalitie. Dat kan tijd kosten, want het coalitieakkoord moet dan worden opgebroken en dat feit moet in de voorjaarsnota worden vertaald. Heerst er bijvoorbeeld in de fracties van VVD en PvdA een sfeer van geven en nemen? Zo ja, op welke punten denkt men tot elkaar te kunnen komen? Van de HA-fractie mag er aandacht zijn voor een versterking van de sociale kant van de voorjaarsnota: armoede beteugelen, onderwijs verbeteren en de zorg toegankelijk houden voor de mensen die zorg nodig hebben.

Een tweede optie is moeilijk en zal tussentijds veel onderhandelingen en debat met zich meebrengen. Ik doel op het afmaken van het karwei door de huidige ploeg. Het college dient dan te steunen op een consensus van wisselende meerderheden in de raad. Hoe denken de huidige coalitiefracties daarover?

Een moeilijke periode breekt aan. De coalitie is gebroken. Een spreekwoord zegt: wie breekt, betaalt. De tijd is gekomen waarin wij gezamenlijk de schouders eronder moeten zetten. Aan het dooretteren van de bestuurscrisis heeft niemand iets.

Mevrouw KO (GroenLinks): Voorzitter! Met grote verbijstering en onbegrip hebben wij zaterdagochtend jl. kennisgenomen van de jarenlange onterechte declaraties van de heer Tielemans. Wij waren verbijsterd dat een publieke bestuurder er een dermate laag moreel besef op na kan houden. Wij hebben geen begrip voor het feit dat zijn declaratiegedrag zo lang onopgemerkt is gebleven.

Een publieke bestuurder is in dienst van de samenleving. Dat is een bijzondere positie, omdat die door de samenleving wordt gelegitimeerd. Dat brengt enorme verantwoordelijkheden met zich mee. Een bestuurder moet daarmee met de grootste zorgvuldigheid en integriteit omgaan. De handelingen die aan het licht zijn gebracht, zijn op geen enkele wijze in het belang van de stad geweest. Wij kunnen er geen andere kwalificatie aan geven dan ordinaire diefstal. Het vertrouwen van Helmonders in de Helmondse politiek is op een verschrikkelijke wijze beschaamd. De opeenvolging van gebeurtenissen heeft onvermijdelijk geleid tot een onhoudbare situatie, met als logisch gevolg het aftreden van de wethouder. De huidige situatie roept vele vragen op, waarvan enkele reeds zijn beantwoord in de vraag- en antwoordbijlage die zojuist is verstuurd, alsmede in de verklaring die de burgemeester zojuist heeft gegeven en die wij volledig steunen.

Is de integriteitscode ook op andere vlakken geschonden? Welke sancties of maatregelen kunnen jegens de heer Tielemans worden getroffen?

In de raad leven vele vragen die mogelijk tijd vergen om te worden beantwoord. In de tussentijd wordt de stad niet bestuurd. Dat is in niemands belang. De behandeling van de voorjaarsnota 2013 blijft liggen. Er zijn majeure dossiers die om besluitvorming vragen. Van het Rijk komen de komende tijd veel uitdagingen op ons af. Wij vinden het van groot belang dat spoedig actie wordt ondernomen. Derhalve delen wij graag onze visie op hoe het verder moet.

De status van het college, met name de bereidheid van wethouder Van den Heuvel om zijn wethouderschap voort te zetten, is bijzonder. Wij willen de SDOH-D66-HB-fractie vragen om hun visie op de toekomstige samenwerking van de collegeleden onderling met ons te delen. Volgens ons is de positie van wethouder Van den Heuvel onhoudbaar geworden. Het getuigt van weinig realiteitszin om naar nieuwe wethouders op zoek te gaan. De raadsperiode duurt nog maar negen maanden. De kosten van nieuwe wethouders zijn zeer

hoog, omdat extra wethouders extra wachtgeld betekent. De huidige wethouders zouden een shortlist van de dossiers kunnen maken waarover met het nemen van een besluit niet kan worden gewacht. Over deze dossiers kunnen de wethouders de raad voorstellen doen. Wij menen dat de overgebleven coalitiefracties nu aan zet zijn. De GroenLinks-fractie is gaarne bereid om mee te denken en om aan te geven over welke voorstellen ze een positieve grondhouding heeft.

Wij betreuren de huidige situatie ten zeerste. Wij hopen dat iedereen er voor de toekomst lering uit zal trekken, zodat hetzelfde niet nog een keer gebeurt. Wij hopen dat de lopende zaken voortvarend worden opgepakt en dat er spoedig antwoorden zullen worden gegeven.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Mevrouw Ko zegt dat zij hoopt dat spoedig antwoorden worden gegeven. Ik neem aan dat ook zij in is voor een onderzoek.

Mevrouw KO (GroenLinks): Inderdaad, wij hopen dat onderzocht wordt wie voor de gang van zaken verantwoordelijk is en waarom het declaratiegedrag van wethouder Tielemans dermate lang onopgemerkt is gebleven. Op die vragen willen wij graag antwoorden hebben.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Die wens steunen wij van harte. Of die antwoorden zullen worden gegeven, zal blijken als de motie van de SP-fractie zal worden ingediend en aangenomen.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie betreurt hetgeen zich sinds vrijdag jl. heeft afgespeeld ten zeerste. Er is een wethouder in opspraak geraakt, het college is gebroken en heeft een onduidelijke status. De burgemeester moet een lakmoesproef ondergaan. Helmond wordt in een kwaad daglicht gesteld.

Wij hebben de antwoorden van het college op de vragen van de fracties van SP en Helder Helmond gelezen. Wij hebben ons daarbij aangesloten. Hierop was met het collegestandpunt dat zondag jl. naar buiten is gekomen al een voorschot genomen. De antwoorden zijn duidelijk, hoewel een aantal vragen maar gedeeltelijk is beantwoord. Een en ander moet beter worden uitgezocht. Daarover is zojuist al iets gezegd. De heer De Vries heeft een motie achter de hand. Wij overwegen of wij die motie zullen steunen als die wordt ingediend.

Uit de verklaring van oud-wethouder Tielemans heb ik begrepen dat het college vrijdagavond jl. heeft verklaard dat de heer Tielemans volgens de overeengekomen declaratieregels heeft gehandeld. Toch is het college publiekelijk van standpunt veranderd zonder daarover opnieuw te hebben vergaderd. Wat leidde tot deze vertrouwensbreuk in het college?

Ik heb de gedragscode van B en W erop nageslagen, maar daarin niets gevonden over taxideclaraties. Dat neemt niet weg dat het handelen volgens afspraken doorslaggevend is. Integriteit is niet alleen handelen volgens de regels, maar ook de regels juist interpreteren. Tielemans zou de gelegenheid hebben moeten krijgen om zich te verdedigen. Daarmee heeft de SDOH-D66-HB-fractie een punt. Dat punt is echter niet de essentie van deze affaire. De essentie van deze affaire is normbesef. Wij hebben al eerder signalen opgevangen dat het in de coalitie niet boterde. Deze kwestie deed de emmer aan twee kanten overlopen. De hamvraag is: hoe moeten wij verdergaan? De stad moet worden bestuurd, zeker in deze onzekere tijden van bezuinigingen en verandering van taken. De vraag die zich aandient, is in welke vorm zal worden doorbestuurd. Een minderheidscollege? Een nieuw college? Welke fracties maken daarvan dan deel uit? Wanneer zal de formatie starten? Praat iedereen met iedereen? De PvdA-fractie zal uiterst terughoudend zijn.

Wij stellen voor om de behandeling van de voorjaarsnota 2013 van donderdag a.s. uit te stellen tot er meer duidelijkheid komt vanwege de reactie op de gestelde vragen. Ook vinden wij dat de geplande bijeenkomst van 22 juni a.s. over integriteit moet worden uitgesteld en verplaatst naar de start van de nieuwe raadsperiode 2014-2018. Ook denken wij dat de gedragscode vóór de komende raadsperiode nogmaals goed tegen het licht moet worden gehouden. De PvdA-fractie steunt vraag 5 van de SP-fractie om alle declaraties van de huidige raadsperiode nogmaals tegen het licht te houden. Laten wij helemaal schoon schip maken.

Wat zal dit allemaal betekenen voor de vergaderingen van de raadscommissies, de raadsvergadering van 25 juni a.s. en voor het seniorenconvent?

De heer RIETER (HH): Voorzitter! De Helder Helmond-fractie was zaterdag jl. verbijsterd over het

declaratiegedrag van wethouder Tielemans, waarover wij in het ED mochten lezen. Terecht werd gesteld dat de informatie louter was gebaseerd op de informatie uit het ED. De Helder Helmond-fractie betreurt de gang van zaken van de afgelopen dagen. Wij zijn ongevraagd negatief in het landelijke nieuws gekomen. Wij hebben verwacht dat ons een declaratieprotocol of gedragscode zou zijn toegezonden. Dan hadden wij meer gegevens zwart op wit gehad. Bij ons is de vraag gerezen of het juist is dat het college vrijdag jl. het declaratiegedrag van wethouder Tielemans nog wel steunde, maar in de loop van het weekeinde niet meer. Dat duidt erop dat wij niet goed zijn geïnformeerd. Dat laat onverlet dat wij verbijsterd waren over het gedrag van wethouder Tielemans. Hij heeft disproportioneel veel gedeclareerd, zeker in vergelijking tot de overige collegeleden. Een belangrijke vraag is hoe dit heeft kunnen plaatsvinden. Wij hebben ons afgevraagd wie er verantwoordelijk is voor het goedkeuren van de declaraties. Er had daarover een signaal moeten worden afgegeven. Wij vragen ons nog steeds af waarom dat niet is gebeurd. Als dat wel is gebeurd, waarom is daarmee dan niets gedaan?

Wij zijn het ermee eens dat het erg opvallend is dat per 1 januari 2013 het declaratiegedrag van wethouder Tielemans anders is geworden vanwege de motie om met ingang van 1 januari 2013 de declaraties van het college inzichtelijk te maken. Is dat toeval of niet?

De keuze om op te stappen is aan wethouder Tielemans zelf. Wij betreuren het dat hij dat inmiddels heeft gedaan. Wij hadden verwacht dat hij daarmee zou hebben gewacht tot vanavond. Hetzelfde geldt voor de steun van de SDOH-D66-HB-fractie aan het college. Wij hadden de beraadslagingen van hedenavond willen afwachten.

De burgemeester heeft het een en ander duidelijk gemaakt over de status van het college op dit moment. Wij vinden zowel de suggestie van de SP-fractie om het college te laten doorgaan en de zaken via meerderheden in de raad te behandelen, als de suggestie van de heer Van Wetten om een informateur in te stellen interessant. Wij hebben echter geconstateerd dat er nog maar een korte raadsperiode voor ons ligt waarin ook het zomerreces, de behandeling van de begroting 2014 en gemeenteraadsverkiezingen zullen plaatsvinden. Wij vragen ons derhalve af of wij nieuwe wethouders moeten benoemen, die immers consequenties als wachtgeldregelingen met zich meebrengen.

De Helder Helmond-fractie vindt dat de onderste steen boven moet komen. Wij steunen de motie van de SP-fractie om een onderzoek te starten. Wij hopen dat wij daarmee ook het verzoek van de SDOH-D66-HB-fractie inwilligen. Ik denk dat iedereen ermee is gebaat om alle informatie op tafel te krijgen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik zal de voor mij bestemde vragen en de vragen die procedureel van aard zijn beantwoorden. Vervolgens geef ik de andere aanwezige collegeleden de gelegenheid om de vragen te beantwoorden.

De afgelopen dagen is een verzoek ingediend om de behandeling van de voorjaarsnota 2013 van donderdag a.s. niet te laten doorgaan. Dat lijkt mij een uitstekend voorstel. Laten wij dat nu gezamenlijk vaststellen.

Het lijkt mij goed om aangaande de overige lopende zaken, zoals geplande commissievergaderingen en raadsvergaderingen, de fractievoorzitters bijeen te roepen om de stand van zaken en de onderwerpen die daarbij aan de orde zijn te bespreken. De fractievoorzitters kunnen dan aangeven hoe zij willen dat die gebeuren. Hun wensen zal ik doorgeleiden naar het presidium. Ik zal de raad vervolgens een voorstel doen om de zaken voort te zetten zolang geen andere oplossing is gevonden. Ik neem voor deze procedure graag de verantwoordelijkheid op mij.

Een ander punt dat ik wil noemen, is de integriteitscode. Daarover zijn verscheidene vragen gesteld. De integriteitscode is door de raad op 14 maart 2002 vastgesteld. Dat is een code die iedereen bekend is. Die code moeten wij naleven. Het bespreken van de integriteitscode staat op de agenda. Wij zullen die met de werkelijkheid van vandaag voor ogen nogmaals tegen het licht te houden. Vragen of de integriteitscode nog scherp genoeg is en nog past in deze tijd, kunnen dan aan de orde komen.

Ik heb gemeld dat met ingang van 1 januari 2014 het bevorderen van integriteit conform de Gemeentewet mijn verantwoordelijkheid is. Dat bevorderen geldt de raad, het college en het ambtelijke apparaat. Voor de uitvoering zal ik de verantwoordelijkheid op mij nemen.

De heer Smits vroeg waarom het is gelopen zoals het is gelopen en waarom ik het tempo erin heb gehouden. Ik heb geprobeerd om zo snel mogelijk te handelen. Daar is zowel door de raad als door het college om gevraagd. Er waren zes verzoeken om zo snel mogelijk te vergaderen. Het is een integriteitskwestie. Het gaat om mensen. Wij moeten deze kwestie niet laten sudderen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Het is bekend dat tempo vaak heel negatief is voor de

zorgvuldigheid. Het zijn twee zaken die vaak niet met elkaar zijn te rijmen. Bent u het daarmee eens?

De VOORZITTER: Zondagmiddag jl. rees de vraag wat de duiding van het gebeurde is en wat het college daarvan vindt. Dat is het enige tempo dat wij hebben doorgevoerd. Daaruit hebben anderen consequenties getrokken. De inwoners van Helmond mogen vragen wat het college van deze kwestie vindt. De kwestie werd overal besproken.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Wat is het verschil tussen zondagmiddag 15.00 uur en maandagochtend 7.30 uur? Op mijn vragen over het e-mailbericht van Tielemans en Van den Heuvel waarin zij aangaven wat hun redenen waren om absent te zijn, heb ik nog geen antwoord gekregen.

De VOORZITTER: Ik heb dat e-mailbericht helemaal niet gezien. Wij waren al in vergadering. Het e-mailbericht is om 14.58 uur gekomen en de vergadering was om 15.00 uur belegd. Ik ben voorzitter van de raad en burgemeester. Als ik een vergadering uitschrijf, dan neem ik aan dat daarop wordt gereageerd met de aanwezigheid van alle collegeleden. Ik heb een telefoongesprek gevoerd waarin ik heb gevraagd of de wethouders Tielemans en Van den Heuvel wilden komen. Ik heb hun gezegd dat het mij ontzettend veel waard was om even met elkaar in gesprek te gaan.

De heer De Vries heeft het college een aantal vragen gesteld. Wij hebben geprobeerd om op korte termijn antwoorden te geven. Omdat nog niet alles duidelijk is, geef ik de raad de ruimte om nog om nader onderzoek te vragen. Ik vind het heel belangrijk dat u weet dat als u mij of het college de opdracht geeft om het onderzoek te verdiepen, ik daarop graag inga. Wij zullen dat dan doen. U bent aan zet. Wij hebben niets te verbergen, maar u moet zelf de opdracht formuleren, zodat het duidelijk is hoe u die wilt zien.

De heer Van Wetten stelt voor om een informateur te benoemen. Ik ben graag bereid om mij daarvoor in te zetten, mits de raad in meerderheid vindt dat het mijn rol is om de procedure om een informateur te benoemen te begeleiden. Ik heb begrepen dat ik geen informateur kan zijn; het moet absoluut een externe persoon zijn. Als u mij vraagt om het proces te begeleiden, dan zal ik dat doen.

De heer Van Aert vraagt of wij de regels nog eens willen bekijken. Ik heb aangegeven dat wij dat zullen doen. Wij hebben ook al over het onderzoek gesproken. U wordt op uw wenken bediend als u formuleert welk onderzoek u graag wilt zien.

Ook de heer Van Mullekom stelt deze vraag, maar hij stelt verder voornamelijk vragen aan de SDOH-D66-HB-fractie. Die moet de SDOH-D66-HB-fractie zelf beantwoorden.

Mevrouw Ko vroeg of jegens de heer Tielemans sancties kunnen worden getroffen. De heer Tielemans heeft echter van de vorige burgemeester toestemming voor zijn gedrag gekregen. Daarom is zijn gedrag juridisch gezien een andere kwestie.

De heer Boetzkes heeft gevraagd naar de gedragscode en naar de onduidelijkheden die er nog zijn. Wij zijn graag bereid om een onderzoek naar de onduidelijkheden te doen.

De heer Rieter noemt de integriteitscode. Hij wil de onderste steen boven hebben. Het is aan de raad om dat verzoek aan mij uit te werken.

Ik denk dat ik hiermee de procedurele vragen heb beantwoord.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! In uw antwoord op vragen van mevrouw Ko zei u dat het gedrag van de heer Tielemans juridisch een andere kwestie is omdat de vorige burgemeester toestemming heeft gegeven. Wat bedoelt u daar precies mee?

De VOORZITTER: Ik zei dat omdat de heer Tielemans zich heeft gedragen met toestemming van het bestuurlijke apparaat in de persoon van de toenmalige burgemeester. Derhalve is wat hij deed niet onrechtmatig.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Begrijp ik het goed dat derhalve de integriteitsregels die zijn opgesteld geen juridische gevolgen kunnen hebben?

De VOORZITTER: Zoals wij die nu bekijken niet. Ik weet niet of mevrouw Ko met haar vraag welke sancties of maatregelen jegens de heer Tielemans worden getroffen doelt op juridische vervolging. Zoals ik de zaak nu bekijk, is juridische vervolging een moeilijke kwestie. Zij kan daar misschien in de tweede termijn op terugkomen.

De heer VAN DE VEN (SDOH-D66-HB): Voorzitter! U bevestigt dat het college op de hoogte was van de afspraken die zijn gemaakt naar aanleiding van declaraties.

De VOORZITTER: Afspraken?

De heer VAN DE VEN (SDOH-D66-HB): De vorige burgemeester heeft afspraken gemaakt met het college. Ik zie mevrouw Raaijmakers nu met haar hoofd schudden. Daarmee ben ik al half afgewerkt. Mevrouw Raaijmakers weet alles beter dan u.

Ik vraag u of het zo is dat die afspraken door het college zijn gemaakt.

De VOORZITTER: Mag ik deze vraag doorgeleiden naar collegeleden die deze periode hebben mee-gemaakt? Ik heb nog maar een korte, maar boeiende historie met de raad.

De heer VAN DE VEN (SDOH-D66-HB): Ja, die vraag nemen wij mee bij het onderzoek.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Ik heb een vraag gesteld waarop ik geen antwoord heb gekregen. Deze vraag ging over de integriteitsbijeenkomst op 22 juni a.s. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De VOORZITTER: Dames en heren! In mijn verklaring heb ik gezegd dat ik eraan hecht, ook al hebben wij nu een moeilijke periode, dat integriteit altijd hoog op de agenda staat. Ik bied aan om daarmee gezamenlijk verder te gaan. Integriteit houdt niet op omdat wij vandaag een debat over integriteit hebben. Het is misschien juist een goed moment om daarover met elkaar in debat te gaan. Ik stel mij heel procedureel op. Als de meerderheid van de raad vindt dat wij niet over integriteit moeten praten, dan hoor ik dat graag.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Dat is iets anders. Dat bedoel ik niet. Ik vraag alleen of het goed is om al over een paar weken een bijeenkomst over integriteit te houden.

De VOORZITTER: Die afspraak staat. Als een meerderheid van de raad die bijeenkomst op een ander moment wil houden, dan hoor ik dat graag.

Mevrouw DE LEEUW-JONGEJANS (wethouder): Voorzitter! Ik wil graag een korte toelichting geven op de vraag die door de fracties van PvdA en SDOH-D66-HB is gesteld over mijn akkoord op de drie vragen die mij vrijdag jl. zijn gesteld.

Het is voor mij bijzonder geweest om te ontdekken dat mijn eigen morele kompas gigantisch afwijkt van dat van een collega-bestuurder. Vrijdag jl. zijn drie vragen ingekomen. Ik ben binnen mijn eigen context, binnen de afspraken en binnen mijn eigen morele afweging akkoord gegaan met hetgeen werd gevraagd. Ik had geen idee van het aantal of de aard van de declaraties van mijn collega. Ik was echt geschokt toen ik zaterdag jl. via de krant kennismakte met het declaratiegedrag van mijn collega. Hij ontkende dat gedrag niet en schaamde zich er niet voor. Zijn reactie was dat zijn gedrag conform de afspraken was die het college daarover had gemaakt. Het moest dus kunnen.

Deze indruk wilde ik zo snel mogelijk ontkrachten. Ik wilde niet dat de mensen in onze stad de indruk kregen dat alle collegeleden er deze moraal op na houden. Daarom heb ik de door de heer Smits genoemde tweet gestuurd. Ik wilde daarmee duidelijk maken dat het gedrag van collega Tielemans niet past bij de voorbeeldfunctie die het college heeft. Ik hoop dat wij in Helmond met de oude bestuurscultuur kunnen breken. Dan zijn er vanavond niet alleen maar verliezers, maar dan maken wij een start met het herwinnen van het vertrouwen in politici die zich dienend weten op te stellen.

Niet mijn tweet was de dolkstoot in de rug van deze bestuurder, maar zijn eigen gedrag.

Mevrouw VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Ik voel mij vandaag in mijn hemd staan. Dat komt omdat ook ik vrijdag jl. drie vragen kreeg voorgelegd over een interview van de heer Tielemans met het ED. Daarin werd gevraagd of de afspraken die in het verleden zijn gemaakt klopten en of er integer is gehandeld. Mij is niet verteld over hoeveel taxiritten het ging en welk bedrag ermee was gemoeid, niet door degene die mij de vragen heeft gesteld en ook niet door de heer Tielemans. De heer Tielemans wist vrijdag jl. dat er sprake was van dit issue. Ik ben daarover niet geïnformeerd tot zaterdagochtend jl. via het ED. Net als mijn collega

De Leeuw was ik in shock. Ik was verbaasd. Ik heb direct contact opgenomen met de gemeentesecretaris en de burgemeester. Ook ik heb in het weekend vaak afspraken met externen. Niet alleen de heer Tielemans heeft die. Ik ga naar deze afspraken met mijn eigen auto.

Ik hoop dat de raad begrijpt dat het college in zijn hemd staat en niet alleen degene die deze kwestie heeft veroorzaakt. Wij hebben uit het land en uit de regio vragen binnengekregen. De pers zat achter ons aan. Wij wisten echter niets. Ik hoop dat men begrijpt dat wij behoefte hadden aan informatie. Wij wilden weten wat er was gebeurd en wat de achtergrond daarvan was. Natuurlijk hadden wij er begrip voor dat onze burgemeester er eerst zelf met de heer Tielemans over wilde spreken. Dat moest natuurlijk gebeuren. Wij zijn echter al die dagen in onzekerheid gebleven. Ik was heel blij dat ik op zondagmiddag jl. werd gevraagd om hier om 15.00 uur te zijn. Ik heb mijn best gedaan om dat te halen. Wie schetste echter mijn verbazing toen ik vlak voor 15.00 uur een sms-bericht van wethouder Van den Heuvel kreeg waarin hij mij verzocht om niet naar de collegevergadering te gaan, zodat het college geen quorum zou hebben. Ik vond dat verbazingwekkend. Ik wilde informatie krijgen. Ik ben naar de vergadering toegegaan omdat ik recht heb op en behoefte had aan informatie. Wat in het afgelopen weekend is gebeurd, raakte mij enorm, net als hoe er met mij als collega-bestuurder is omgegaan. Het raakt mij ook enorm dat de SDOH-D66-HB-fractie zegt de antwoorden niet te geloven die het college geeft over het aantal gedeclareerde ritten.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Het gaat mij niet om het geloven, maar het gaat mij om de feiten. Wij zoeken naar feiten, naar de werkelijkheid.

Ik wil even terugkomen op hetgeen wethouder Van Mierlo zei over wethouder Van den Heuvel. Wethouder Van Mierlo zegt van wethouder Van den Heuvel een sms-bericht te hebben gekregen waarin haar werd gevraagd om vanwege het quorum niet naar de collegevergadering te gaan. De SDOH-D66-HB-fractie kan daarop niet reageren. Wethouder Van den Heuvel is afwezig. Sorry.

Mevrouw VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! De heer Smits hoeft mij niet te geloven.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Het gaat mij niet om geloven. Ik geloof wethouder Van Mierlo zeer zeker. Wij moeten allemaal integer zijn.

Mevrouw VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Dit is het issue. Deze kwestie gaat niet over een bedrag, maar of wij gezamenlijk begrijpen wat voor de stad acceptabel is. Ik moet mensen dagelijks vertellen waarom zij geen kwijtschelding krijgen voor hun riool- en afvalstoffenheffing. Wij moeten mensen dagelijks vertellen waarom zij geen leerlingenvervoer meer krijgen. Ik kan deze mensen het gedrag van de heer Tielemans niet uitleggen. Natuurlijk zullen wij onderzoek doen. Ik wil alles graag ter tafel krijgen, maar als men de essentie niet begrijpt van wat hier is gebeurd, ben ik waarschijnlijk niet geschikt voor deze politiek. Ik wil mij hiervan distantiëren.

De heer STIENEN (wethouder): Voorzitter! Ik hoef niet te herhalen wat de andere collegeleden hebben gezegd. Ik wil aangeven waarom ik vrijdagavond jl. niet heb gereageerd op de genoemde vragen. Ik moest voor de zoveelste keer in deze collegeperiode wethouder Tielemans waarnemen. Ik ben bijna tweeënehalf uur bij de ELE-rally geweest. Ik ben 's avonds om 21.30 uur thuisgekomen. Ik heb die avond mijn e-mailberichten niet meer bekeken. Ik heb aandacht geschonken aan mijn echtgenote en mijn kleinkinderen. Ik ben op zaterdagmorgen jl. naar het CDA-congres in Den Bosch gegaan. Ik heb thuis geen krant en heb die dus niet gelezen. Om 9.00 uur heb ik het nieuws op Radio 2 beluisterd. Ik hoorde dat mijn collega Tielemans landelijk nieuws was. Ik heb daarop onmiddellijk burgemeester Blanksma gebeld en gezegd behoefte te hebben aan een collegevergadering, nog dezelfde dag, omdat ik wist dat deze kwestie een staart zou krijgen. Als de heer Smits vraagt waarom die vergadering niet op maandagochtend kon worden belegd, dan zeg ik dat die niet op maandagmorgen kón plaatsvinden. Wat mij betreft had de vergadering al op zaterdagmiddag om 12.00 uur moeten plaatsvinden, maar dat had ook 13.00 uur, 14.00 uur, 15.00 uur of 16.00 uur kunnen zijn. De burgemeester heeft gevraagd haar de ruimte te geven om eerst met de heer Tielemans te spreken. Zij zou ons daarna berichten. Zaterdagmiddag wisten wij nog steeds van niets. Wij hebben een dag lang zitten wachten op de mededeling dat er een B en W vergadering zou komen waar wij het verhaal van collega Tielemans zouden kunnen horen. Wij waren daarin natuurlijk geïnteresseerd. Wij hebben uiteindelijk een e-mailbericht gekregen waarin ons om ruimte werd gevraagd en waarin werd meldt dat wij de volgende dag nader overleg zouden kunnen voeren. Toen werd het stil. Ik heb besloten om

niemand op te bellen.

De heer VAN DE VEN (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Verwisselt wethouder Stienen de dagen niet? Hij spreekt over zaterdag jl., terwijl ik denk dat hij zondag jl. bedoelt.

De VOORZITTER: Nee, wethouder Stienen spreekt over zaterdag jl.

De heer STIENEN (wethouder): Voorzitter! Wij hebben op zaterdagavond om ongeveer 19.00 uur een e-mailbericht gekregen waarin stond dat het gesprek tussen de burgemeester en wethouder Tielemans had plaatsgevonden, maar daarin stond niets over de inhoud of de conclusies van dat gesprek. Er stond in dat wij op zondag jl. nader bericht zouden krijgen. Het bericht was afkomstig van de heer Marneffe. Ik heb in afwachting van het nadere bericht op zondag jl. niemand opgebeld.

Op zondag jl. werd het 11.00 uur, 12.00 uur, 13.00 uur en 14.00 uur. Pas om 14.00 uur kreeg ik een sms-bericht of ik om 15.00 uur ter vergadering wilde komen. Drie collega's hebben snel gereageerd. Zij waren om 15.00 uur bijeen. Twee collega's reageerden niet. Toen ik om 14.55 uur in de collegezaal kwam, kreeg ik te horen dat de wethouders Tielemans en Van den Heuvel waarschijnlijk niet zouden komen. Kan men zich voorstellen hoe groot de teleurstelling was? Twee collega's willen niet aanwezig zijn in een collegeoverleg. Wij hebben overlegd wat wij zouden doen, wetende dat de gehele landelijke pers het college wilde vragen of het gedrag van wethouder Tielemans usance is en of wij dat allemaal doen. Daarop hebben wij een verklaring afgegeven. Niet over de feiten, maar wel over het gedrag van wethouder Tielemans. Die tekst moet men goed lezen. Wij keuren het gedrag van collega Tielemans af. Wij willen graag de feiten nader onderzoeken. Dat is gebeurd. In de loop van vandaag zijn de vragen beantwoord.

Ik wil nog even terugkomen op de afspraken die de colleges over taxiritten hebben gemaakt. Ik weet zowel van de vorige burgemeester als van de burgemeester daarvoor dat het wel eens voorkwam dat collegeleden met drank op in de auto stapten. Het is duidelijk dat zulk gedrag geen voorbeeldgedrag is, niet voor de raad, niet voor de bevolking en niet voor de jeugd. De opeenvolgende burgemeesters hebben steeds gezegd dat als dat een collegelid heeft gedronken, zelfs al is het privé, hij of zij dan niet zelf moet gaan rijden, maar een taxi moet nemen. Dat is iets anders dan wat collega Tielemans heeft gedaan. Hij heeft maar liefst 183 keer een taxi besteld. Dat is niet "als het een keer gebeurt", maar dat is frequent. Dat is nooit de bedoeling van deze afspraak geweest.

De VOORZITTER: Dames en heren! Er is vaak gezegd dat er geen feiten zijn. Het ambtelijke apparaat heeft mij de feiten gegeven. Ik heb alle feiten, bijvoorbeeld een lijst waarop 186 ritten van de heer Tielemans staan waarvan 77 naar 't Vensterke aan de Steenweg, 55 naar het Havenplein, 44 naar buiten het centrum en 10 met een tussenstop. Wie de feiten wil hebben, kan die krijgen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Wij willen graag dat de vergadering wordt geschorst.

De VOORZITTER schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering verleent de VOORZITTER het woord aan de heer Smits.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik wil duidelijk stellen dat de SDOH-D66-HB-fractie afstand neemt van onoorbaar declaratiegedrag. Wij hebben dat vanavond willen benadrukken. Ik wil herhalen dat de heer Tielemans zelf wil dat onderzoek wordt gedaan naar zijn declaratiegedrag.

De SDOH-D66-HB-fractie heeft absoluut zorg voor de stad. Wij hebben dat bij ons besluit betrokken. Wij wisten wat wij gingen doen. Wij hebben niet zomaar een besluit genomen. Ook wij maken ons zorgen over het bestuur van de stad.

Er is een aantal suggesties gedaan over de wijze waarop wij verder moeten gaan. Wij willen het idee van een informateur graag overnemen, zeker omdat de burgemeester heeft aangegeven procesbegeleider te willen zijn. Wij hopen dat wij er dan voor het zomerreces uit kunnen zijn. Zoals wij allemaal weten, is het begeleiden van een dergelijk proces een taak die hoort bij het ambt van burgemeester.

Wij nemen aan dat de SP-fractie de aangekondigde motie over het onderzoek zal indienen. Wij steunen die motie.

Wij steunen ook het voorstel van de burgemeester voor het herijken van de integriteitscode voor

wethouders, de raad en het ambtelijke apparaat.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie hecht er waarde aan dat wordt onderstreept dat integriteit een belangrijke eigenschap van bestuurders moet zijn. Gedrag dat daarmee in conflict komt, wijzen wij ten zeerste af. Ook wij zijn zeer ongelukkig met de huidige bestuurlijke situatie van de gemeente Helmond.

De raad staat onder tijdsdruk, terwijl er belangrijke dossiers moeten worden behandeld. Er komt tevens een aantal decentralisaties op ons af. Verschillende fracties hebben aangegeven dat gezien de tijdsdruk het verstandig is om met het huidige college verder te gaan. Gezien het feit dat wethouder Van den Heuvel lid blijft van het college, concluderen wij dat de SDOH-D66-HB-fractie het college blijft steunen, ondanks eerder gedane uitspraken.

Om de veelheid van taken te kunnen uitvoeren, stelt de VVD-fractie voor om een extra wethouder te leveren die geen aanspraak zal maken op het wachtgeld.

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Mevrouw Niessen stelt voor dat er een wethouder komt die geen aanspraak maakt op wachtgeld. Ik vraag mij af of een dergelijke constructie mogelijk is. Volgens mij is het wachtgeld onlosmakelijk verbonden met de functie van een wethouder.

De SP-fractie is erg blij met de reactie en de toelichting van het college op de ontwikkelingen die zaterdagochtend jl. zijn begonnen. Wij zijn blij met de toon en de woordkeuze van het college.

Het blijft de vraag wat er zich allemaal rondom de declaraties heeft afgespeeld. De SP-fractie is niet de enige die met deze vraag zit, volgens mij doen wij dat allemaal. Ik zal daarom de volgende motie indienen.

"De raad,

Gehoord de beraadslaging,

- Van mening dat de gang van zaken rondom de declaraties opgehelderd dient te worden,
- Spreekt de wens uit om te komen tot een onderzoek en hiervoor vanuit de raad een onderzoekscommissie in te stellen, die de exacte vraag en reikwijdte van het onderzoek uiteenzet,
- Voor de uitvoering van dit onderzoek een onafhankelijk forensisch accountantskantoor in te schakelen

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Van Aert, de heer Van Mullekom, de heer Rieter, mevrouw Ko, de heer Van Wetten, de heer Boetzkes en mijzelf.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Voorzitter! Mijnheer De Vries, vanaf welk moment worden de declaraties bekeken? Vanaf 2002?

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Ik heb dat niet in de motie opgenomen. De onderzoekscommissie zal de reikwijdte van het onderzoek nader uiteenzetten. Ik neem aan dat dit naar de raad wordt teruggekoppeld. Het is de bedoeling dat de raad de regie houdt over het onderzoek, maar de uitvoering laat doen door een extern bureau.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Ik wil het college bedanken voor de antwoorden die ik heb gekregen. De antwoorden waren soms emotioneel, maar dat begrijp ik wel.

Ik ben blij dat de heer De Vries de door hem aangekondigde motie heeft ingediend.

Wethouder De Leeuw heeft via Twitter iets gezegd over haar reactie op het krantenartikel. Ik vind dat echter niet verstandig en niet collegiaal. Zij heeft heel solistisch haar mening naar buiten gebracht voordat zij daarover met de andere collegeleden heeft gesproken. Ik begrijp haar emotie en waarom zij dat heeft gedaan, maar het is een precedent. Op deze wijze omgaan met sociale media is voor stadsbestuurders niet wenselijk. Zij mag hierop gerust reageren.

Ik ben geschrokken van het sms-bericht dat wethouder Van Mierlo van wethouder Van den Heuvel heeft gekregen en waarin zij werd verzocht om het quorum van de collegevergadering te saboteren. Dat vind ik een slechte zaak. Op welke titel maakt Van den Heuvel nog deel uit van het college? Hoe kijkt het college daar tegenaan?

Er staat een aantal belangrijke zaken op de agenda dat een deugdelijk bestuur vereist. Ik begrijp het verhaal

van het wachtgeld wel. Wij moeten ervoor oppassen dat goedkoop geen duurkoop wordt. Wij steunen het voorstel van de CDA-fractie voor een externe informateur. Daarom hebben wij de motie daarover meeondertekend.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie heeft in de eerste termijn een bijdrage geleverd met als doel te polsen hoe een voorstel voor een externe informateur in de raad zou vallen. Wij hebben een motie opgesteld die wij hierbij samen met de PvdA-fractie indienen.

"De gemeenteraad in vergadering bijeen op 4 juni 2013

Constaterende

- Dat wethouder Tielemans zijn ontslag heeft ingediend;
- Dat de coalitiepartners SDOH, HB en D66 hun steun aan het college hebben ingetrokken;
- Daarmee een meerderheid in de gemeenteraad voor dit college niet langer voorhanden is.

Overwegende

- Dat de stad tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 bestuurd moet worden.

Spreekt uit,

- Dat er zo spoedig mogelijk een extra informateur aangesteld moet worden.
 - Die informateur dient z.s.m. te starten met het consulteren van alle partijen vertegenwoordigd in deze raad teneinde de mogelijke oplossingen te bundelen om een bestuurbare samenwerking in de raad en college te bewerkstelligen.
 - Van deze bevindingen verslag uit te brengen aan de raad.
- En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Boetzkes en mijzelf.

De heer RIETER (HH): Voorzitter! De Helder Helmond-fractie is blij dat haar brief van 1 juni jl. zo snel is gehonoreerd, mede door steun van de PvdA-fractie en anderen. Daarin werd verzocht om dit onderwerp in een extra raadsvergadering te bespreken.

Ik dank het college voor de uitwisseling van informatie die vandaag heeft plaatsgevonden. Dat heeft een heleboel zaken een stuk helderder gemaakt. Er is echter een aantal vragen overgebleven. Daarom hebben wij de motie van de SP-fractie meeondertekend. Daarmee kunnen de declaraties nader worden onderzocht. Wij zijn op de hoogte van de motie die de CDA-fractie heeft ingediend. Wij zullen die steunen.

De heer VAN MULLEKOM (HA): Voorzitter! Ik dank het college voor de verhelderende antwoorden die het heeft gegeven. Net als andere sprekers heeft het sms-bericht aan wethouder Van Mierlo mij verbaasd, maar ik kan mij wel van wethouder Van den Heuvel voorstellen dat hij dat heeft gedaan.

Het college krijgt van de HA-fractie alle steun om uit deze impasse te geraken en om Helmond weer positief op de kaart te zetten. Het moet afgelopen zijn met het negatieve imago van Helmond in Noord-Brabant en Nederland.

Ik wil wethouder Van den Heuvel, die in het ziekenhuis ligt, van harte beterschap wensen.

De VOORZITTER: Dames en heren! De heer Smits heeft gevraagd of ik, als de motie van de SP-fractie door een meerderheid van de raad wordt gesteund, procesbegeleider zal zijn bij de aanstelling van de externe informateur. Ik heb heel duidelijk aangegeven dat ik daarvoor de verantwoordelijkheid op mij wil nemen, als de raad vindt dat ik daarbij van toegevoegde waarde ben. Deze mededeling kan de raad bij het maken van de afwegingen over de motie betrekken.

De VVD-fractie vroeg of het mogelijk is om een wethouder te benoemen die afziet van wachtgeld om de impasse op te vullen. Dat lijkt mij een mooie onderzoeksvraag als de kwestie van de informateur aan de orde is. Er zijn vanavond door de raad ook andere opties genoemd. Als er een informateur komt, kan hij of zij die goed bekijken.

In de raad is brede steun voor een onderzoek waartoe de SP-fractie een motie heeft ingediend. In de eerste termijn heb ik aangegeven dat ik graag bereid ben om daaraan een bijdrage te leveren. De raad is echter in eerste instantie aan zet om de vraag om zo'n onderzoek zorgvuldig te formuleren. Ik juich zo'n onderzoek toe.

Wij hebben er alle begrip voor dat wethouder Van den Heuvel vandaag niet in de vergadering aanwezig is. Ik

ben begonnen met mijn medeleven voor wethouder Van den Heuvel uit te spreken. Uit menselijk oogpunt is het heel verdrietig dat wethouder Van den Heuvel vandaag een operatie heeft moeten ondergaan. Wij zijn erg betrokken bij zijn gezondheid.

Mevrouw DE LEEUW-JONGEJANS (wethouder): Voorzitter! Ik begrijp heel goed wat de heer Boetzkes met zijn opmerkingen jegens mij bedoelt. Het is echter een uitzonderlijke situatie geweest. Ik hoop zo'n situatie nooit meer mee te maken. Ik vond het beeld van de politiek dermate beschadigd – ik maak er zelf deel van uit – dat ik niet kon wachten om via Twitter te reageren. Ik heb daartoe bewust een afweging gemaakt. Ik wist wat de consequenties ervan waren.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Ik begrijp de emotie en de argumenten van de wethouder. Ik ben echter van mening dat de sociale media hiervoor niet zijn bedoeld. Haar reactie via Twitter kan onrust veroorzaken die zij zelf niet wenst. Ik wil dat zij daarover goed nadenkt en dat in de toekomst niet meer doet. Hetzelfde geldt ook voor de andere bestuurders die hier aanwezig zijn.

Mevrouw DE LEEUW-JONGEJANS (wethouder): Voorzitter! Ik denk dat de sociale media in dit geval een mooi middel zijn om iets te corrigeren. Ik ben blij dat snel duidelijk is geworden dat het college een totaal ander moreel kompas heeft dan de heer Tielemans.

Mevrouw VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! In het kader van de sociale media is het college af en toe multi-tasking. Ik zag zojuist een tweet voorbijkomen over mijn uithaal richting wethouder Van den Heuvel. Zoals de heer Van Mullekom zei, heb ik veel respect voor mijn collega Van den Heuvel. Wij werken met veel plezier samen. Ik vind het ontzettend jammer dat de SDOH-D66-HB-fractie het vertrouwen in de coalitie heeft opgezegd. Ik heb melding willen maken van een situatie die zich voordeed en van de reden waarom ik mij voelde zoals ik mij voelde.

Mijnheer Van de Ven, het is voor mij niet onmogelijk om met wethouder Van den Heuvel in een college te zitten, maar ik voelde mij wel op een vervelende manier benaderd. Ik begrijp waarom dat soort dingen gebeurt. Die dingen maken deel uit van het proces. Zeker omdat de SDOH-D66-HB-fractie op sommige punten onbegrip had voor de situatie, vond ik het nodig om er melding van te maken.

De VOORZITTER: Dames en heren! Wethouder Stienen heeft geen behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Voorzitter! Wij hebben behoefte aan een schorsing.

De VOORZITTER schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de VOORZITTER het woord aan mevrouw Niessen-Noordraven.

Mevrouw NIESSEN-NOORDRAVEN (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie kan akkoord gaan met de motie die voorstelt om een informateur aan te stellen, mits het college de toezegging doet dat deze informateur vóór 25 juni a.s. de uitslag van zijn werkzaamheden bekend maakt. Wij willen dat er voortvarend wordt gehandeld vanwege de korte tijd die beschikbaar is.

De VOORZITTER: Dames en heren! De motie behelst een opdracht tot het doen van een onderzoek die door de raad zelf wordt geformuleerd.

De heer VAN WETTEN (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie kan akkoord gaan met de toevoeging die de VVD-fractie voorstelt.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Mevrouw Niessen zegt: hoe eerder er een nieuwe wethouder is, hoe beter dat is. Daarmee kunnen wij zeker instemmen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik heb aangegeven dat ook wij graag vóór het zomerreces uitsluitse! willen hebben. Wij steunen de vraag van de VVD-fractie. Ik wil benadrukken dat met de motie een externe informateur is gemoeid.

De VOORZITTER: Ja, de motie beoogt een externe informateur.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Dan zijn wij het met elkaar eens.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik kan mevrouw Niessen nog een andere mededeling doen. Zij stelde in haar eerste termijn dat de VVD-fractie een grote voorkeur heeft voor een wethouder die afziet van wachtgeld. Dat is juridisch inderdaad mogelijk.

Mevrouw VAN DER PIJL (PvdA): Voorzitter! Is het juridisch mogelijk dat het afzien van wachtgeld van de kandidaat wordt geëist, of is het juridisch mogelijk dat een wethouder van wachtgeld afziet? Ik weet dat dit laatste zo is.

De VOORZITTER: Het is juridisch mogelijk dat een wethouder van wachtgeld afziet. Er is één prangende vraag blijven liggen. De heer Boetzkes heeft het college en de SDOH-D66-HB-fractie gevraagd naar de positie van wethouder Van den Heuvel. Wethouder Van den Heuvel is op voordracht van de SDOH-D66-HB-fractie aangesteld door de raad. Als de raad daarover vragen heeft, dan zal de raad daarop zelf een antwoord moeten geven. Het college gaat daar niet over. Ik stel de heer Boetzkes in de gelegenheid om de vraag nogmaals te stellen, maar dan aan de juiste persoon.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Mijn vraag luidde: Op welke titel maakt Van den Heuvel nog deel uit van het college? Ik vroeg dat omdat zijn fractie haar steun aan het college heeft ingetrokken. Derhalve is er voor het college geen steun meer van een meerderheid van de raad. Dat is een probleem.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik heb aan het begin van de vergadering nadrukkelijk gezegd dat er een minderheidscollege is van de fracties van CDA en VVD. Dat is een feit. De vraag over de positie van wethouder Van den Heuvel laat ik graag over aan de SDOH-D66-HB-fractie.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Het antwoord is vrij simpel. Wij vinden het jammer dat Jan van den Heuvel niet in deze vergadering aanwezig kan zijn. Wij kunnen met hem niet overleggen. Wij hebben daarover in het voortraject wel gesproken, maar wij willen deze vraag aan de heer Van den Heuvel zelf stellen. Als wij daarop antwoord hebben gekregen, laten wij dat de PvdA-fractie en de gemeenteraad weten. Het kan ook zo zijn dat Jan van den Heuvel zelf aan de slag gaat.

De heer BOETZKES (PvdA): Voorzitter! Ik wacht het antwoord af. Ik vraag in de informatieronde over de externe formateur om deze vraag mee te nemen naar de raad.

De VOORZITTER: Oké, prima.

Wij zullen stemmen over de ingediende moties. Over geen van beide moties geeft het college een advies. Zijn er fracties die een stemverklaring willen geven?

De heer DE VRIES (SP): Voorzitter! Wij zullen de motie van de fracties van CDA en PvdA steunen. Ik heb zojuist prijsgegeven wat de inbreng van de SP-fractie bij de informateur zal zijn. Er is een informatievoorsprong.

De heer RIETER (HH): Voorzitter! Wij hebben aangegeven dat wij de suggesties van CDA en SP kunnen steunen. Wij hopen dat via de motie die wij hebben meeondertekend de onderste steen boven zal komen.

De heer SMITS (SDOH-D66-HB): Voorzitter! Ik heb al aangegeven dat wij de motie van de fracties van CDA en PvdA zullen steunen.

De heer VAN MULLEKOM (HA): Voorzitter! Zoals ik al in mijn bijdrage heb gezegd, zal de HA-fractie met alle oplossingsrichtingen positief en constructief meedenken.

Mevrouw KO (GroenLinks): Voorzitter! Ook de GroenLinks-fractie zal de motie van de fracties van CDA en PvdA steunen. Wij zijn gaarne bereid om over de vervolgstappen mee te denken.

De heer VAN AERT (Trots): Voorzitter! Ook de Trots-fractie zal de motie van de CDA-fractie steunen. Wij zien het resultaat tegemoet.

Hierna wordt de door de heer De Vries ingediend motie met algemene stemmen aangenomen.

Vervolgens wordt de door de heer Van Wetten ingediende motie met algemene stemmen aangenomen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Wij zijn gekomen aan het einde van de vergadering. Ik ben deze vergadering begonnen met een verklaring van het college. Ik ben trots op deze stad. Ik ben blij dat ik er burgemeester van ben. Ik betreur de situatie waarin wij verkeren. Als ik terugkijk op het debat van vandaag, dan kan ik stellen dat wij een waardig debat hebben gevoerd. Wij hebben geprobeerd om ons te baseren op feiten en persoonlijkheden. Wij proberen om via een informateur en een onderzoek een stap verder te komen. Ik hoop dat wij op deze manier de verantwoordelijkheid voor deze mooie stad op ons kunnen nemen. Ik dank iedereen voor de bijeenkomst en sluit de vergadering.

Hierna sluit de VOORZITTER, om 22.17 uur, de vergadering.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 3 september 2013.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier